

Brüsszel, 2021.6.28.
COM(2021) 323 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**Az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai
kerete
Munkahelyi biztonság és egészségvédelem a munka változó világában**

{SWD(2021) 148 final} - {SWD(2021) 149 final}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Az Európai Unió 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete

Munkahelyi biztonság és egészségvédelem a munka változó világában

1. MUNKAHELYI BIZTONSÁG ÉS EGÉSZSÉGVÉDELEM AZ EU-BAN

1.1. A munkahelyi biztonság és egészségvédelem értéke

A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós jogszabályok alapvető fontossággal bírnak az EU közel 170 millió munkavállalója egészségének és biztonságának védelme szempontjából¹. Az emberek munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kockázatokkal szembeni védelme kulcsfontosságú eleme annak, hogy minden munkavállaló számára fenntartható és tisztességes munkakörülményeket lehessen teremteni. E védelem megteremtése Uniószerre és ágazati szinten is lehetővé tette a munkahelyi egészségügyi kockázatok csökkentését és a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szabványok javítását. Továbbra is fennállnak azonban kihívások, és a Covid19-világjárvány súlyosbította a kezelendő kockázatokat.

A munkavállalók egészségének és biztonságának Szerződésben² és az Európai Unió Alapjogi Chartájában³ előírt védelme az emberközpontú uniós gazdaság egyik kulcsfontosságú eleme. Az egészséges és biztonságos munkahelyhez való jog a szociális jogok európai pillérének 10. alapelvében tükröződik, és alapvető fontosságú az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak eléréséhez⁴. Ez a kiépítés alatt álló európai egészségügyi unió egyik építőeleme is.

A szociális jogok európai pillérének cselekvési tervében⁵ kihirdetett új, 2021–2027-es munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai keret meghatározza a munkavállalók egészségének és biztonságának elkövetkező években történő javításához szükséges fő prioritásokat és cselekvéseket a világjárványt követő világban, amelyet a zöld és digitális átállás, a gazdasági és demográfiai kihívások, valamint a hagyományos munkahelyi környezet megváltozása jellemez.

¹ Eurostat, *lfsa_eegan2*, kizárólag munkavállalók (a családi munkavállalók kivételével).

² https://europa.eu/european-union/law/treaties_hu

³ Az Európai Unió Alapjogi Chartája (*HL C 326., 2012.10.26., 391. o.*).

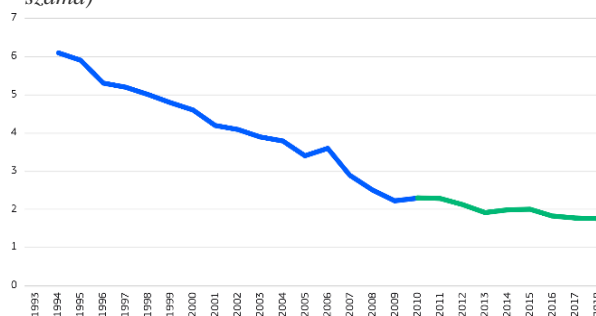
⁴ <https://sdgs.un.org/goals>

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_hu

Az egészséges és biztonságos munkakörülmények az egészséges és termelékeny munkaerő előfeltételei. Senki sem szenvedhet munkával kapcsolatos betegségektől vagy balesetektől. Ez az uniós gazdaság fenntarthatósága és versenyképessége tekintetében is fontos szempont.

Az elmúlt három évtizedben jelentős előrelépés történt a munkahelyi egészségvédelem és biztonság terén: a halálos kimenetelű munkahelyi balesetek száma mintegy 70 %-kal csökkent az Unióban 1994 és 2018 között (1. ábra). A dezindustrializációhoz és a jobb egészségügyi ellátáshoz hasonló tényezők kétségtelenül hozzájárultak a csökkenéshez, de az uniós munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi rendszer is jelentős szerepet játszott ebben. Ezen előrelépés ellenére 2018-ban még mindig több mint 3 300 halálos kimenetelű baleset és 3,1 millió nem halálos kimenetelű baleset történt az EU 27 tagállamában, és évente több mint 200 000 munkavállaló hal meg munkával összefüggő megbetegedések miatt. Ez hatalmas emberi szenvedéssel jár. A munkavállalók védelmi normáit ezért folyamatosan fenn kell tartani, illetve javítani kell, és ez folyamatos kihívást is jelent.

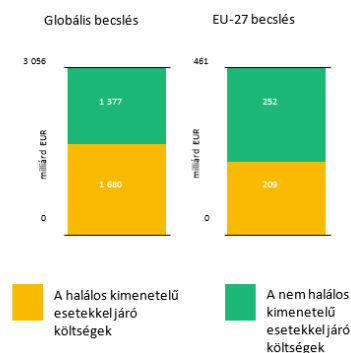
1. ábra: Halálos kimenetelű munkahelyi balesetek az EU-ban – 1994–2018 (100 000 munkavállalóra jutó esetek száma)

Forrás: Eurostat, a közös gazdasági ágazatokra vonatkozó adatok az EU-15-ben (1994–2009), továbbá valamennyi gazdasági ágazatra vonatkozó adatok az EU-27-ben (2010–2018).

Az egészségügyi és jóléti érvek mellett erős gazdasági érvek is a munkavállalók magas szintű védelme mellett szólnak. A munkával összefüggő balesetek és megbetegedések évente az uniós gazdaság szintjén a GDP több mint 3,3 %-ába kerülnek⁶ (2019-ben kb. 460 milliárd EUR) (2. ábra). Bár az e számok mögött meghúzódó jóléti költségek nem számszerűsíthetők, a munkahelyi egészségvédelem és biztonság terén alkalmazott bevált gyakorlatok hozzájárulnak ahhoz, hogy a vállalkozások termelékenyebbek, versenyképesebbek és

2. ábra: A munkával összefüggő sérülések és megbetegedések társadalmi költségei, 2019 (milliárd EUR)

Forrás: „A munkával összefüggő balesetek és megbetegedések költségeinek nemzetközi összehasonlítása” (EU-OSHA, 2017), a becslések az Eurostat és a Világbank adatain alapulnak.

⁶ Ezt az adatot úgy számították ki, hogy az egészségkárosodással korrigált életéveknek (DALY) az EU munkaképes korú népességének összes munkában töltött évéhez viszonyított százalékos arányát megszorozták az EU GDP-jével. A DALY-k kiszámítása az elvesztett életévek (YLL) és a károsodott egészségi állapotban leélt életévek (YLD) összegzésével történik a munkával összefüggő, halálos és nem halálos kimenetelű balesetek és megbetegedések esetében.

fenntarthatóbbak legyenek. A becslések szerint a munkáltató számára minden egyes, a munkahelyi egészségvédelembe és biztonságba befektetett euró körülbelül kétszeres megtérülést eredményez^{7, 8}. Az EU gazdaságának gerincét alkotó kkv-k sajátos igényeit kielégítő szilárd munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági támogató struktúra alapvető hozzájárulást nyújt a fenntartható gazdasághoz és a munkahelyi egészségvédelem és biztonság sikeréhez az egész Unióban. A megfelelő munkahelyi egészségvédelem és biztonság csökkenti az egészségügyi költségeket és egyéb társadalmi terheket is, ezzel szemben a rossz munkahelyi egészségvédelem és biztonság magas költségekkel jár az egyének, a vállalkozások és a társadalom szintjén is.

A Covid19-világjárvány megmutatta, hogy a munkahelyi egészségvédelem és biztonság mennyire fontos a munkavállalók egészségének védelme, társadalmunk működése és a kritikus gazdasági-társadalmi tevékenységek folyamatossága szempontjából. Ezért a termelékenység helyreállításához és újraindításához vezető útnak része kell, hogy legyen a munkahelyi egészségvédelem és biztonság kiemelt szerepének megőrzésére, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság és a közegészségügyi szakpolitikák közötti szinergiák fejlesztésére irányuló megújult kötelezettségvállalás is.

1.2. Az uniós rendszer működése

A munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos uniós megközelítés eredményeit két tényező magyarázza. Először, az Unió és a tagállamok **fejlett szabályozási rendszert** dolgoztak ki a foglalkozási kockázatok kezelésére szolgáló megelőző és védelmi intézkedések meghatározása céljából. Másodsor, a rendszer **háromoldalú megközelítésen** alapul, amelynek keretében a munkavállalókat, a munkáltatókat és a kormányokat uniós és nemzeti szinten szorosan bevonják a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos intézkedések kidolgozásába és végrehajtásába. Emellett különösen a mikroállalkozásoknak és a kkv-knak nyújtott folyamatos támogatás segíti a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó szabályok helyes alkalmazását.

A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós jogi keret egy keretirányelvből és az idők során kidolgozott 24 egyedi irányelvből áll. **A munkahelyi biztonságról és egészségvédelemről szóló** 1989-es európai **keretirányelv**⁹ képezi a **közös elvek és minimumszabványok alapját az egész EU-ban**. A keretirányelv középpontjában a kockázatmegelőzési kultúra áll, és meghatározza a munkáltatók alábbiakkal kapcsolatos kötelezettségeit: i. kockázatértékelések; ii. megelőző intézkedések; iii. munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó információk biztosítása a munkavállalók számára; iv. képzés; v. konzultáció; és vi. kiegyensúlyozott

⁷ Európai Bizottság, a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága, „A munkahelyi balesetek és a foglalkozási megbetegedések társadalmi-gazdasági költségei – zárójelentés”, 2011.

⁸ Tompa, E. „Az IWH gazdasági elemzése a szilikátpornak való kitettség csökkentésére a módszerek kombinációját ajánlja”, At Work, 101. szám, 2020 nyár: Institute for Work & Health, Torontó.

⁹ A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről.

részvétel. E kötelezettségek valamennyi ágazatra és szakmára, valamint az állami és a magánszektor munkáltatóira is érvényesek. **Egyedi irányelvek** foglalkoznak bizonyos kockázatokkal, csoportokkal és körülményekkel¹⁰.

A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós jogszabályok a **munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottsággal (ACSH)**¹¹ – a nemzeti kormányok képviselőiből, a szakszervezetekből és a munkáltatói érdekképviselői szervezetekből álló háromoldalú testülettel – szoros együttműködésben kerültek kidolgozásra. Az **Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA)** iránymutatásokat és eszközöket biztosít, amelyek a hasonló nemzeti internetalapú eszközökkel együtt: i. elsősorban a kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) célzó ágazatspecifikus információkat biztosítanak, mivel e vállalkozások foglalkoztatják az uniós munkavállalók többséget és gyakran jelentősebb akadályokkal szembesülnek a munkahelyi egészségvédelem és biztonság biztosítása terén; és ii. útmutatást nyújtanak a munkáltatók számára a kockázatértékelési folyamat valamennyi lépése során¹². A **Vezető Munkaügyi Felügyeleti Tisztviselők Bizottsága (SLIC)**¹³ véleményt nyilvánít a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós jogszabályok végrehajtására vonatkozóan, és elősegíti a munkaügyi ellenőrzési gyakorlatokkal kapcsolatos ismeretek megosztását.

1.3. A korábbi stratégiai keretek és egy széles körű konzultáció alapvetései

Mostanra már közel 20 éve az EU munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kulcsszerepet játszanak abban, ahogyan a nemzeti hatóságok és a szociális partnerek a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos célkitűzésekről döntéseket hoznak. E célkitűzések közé tartozik: i. a közös prioritásokhoz való nagyobb igazodás; ii. az együttműködés ösztönzése; iii. a munkahelyi egészségvédelembe és biztonságba való beruházások ösztönzése; és iv. konkrét intézkedések előmozdítása a munkahelyeken.

A **2014–2020-as stratégiai keret fő prioritásai**¹⁴, mint például a munkával összefüggő megbetegedések megelőzése, a demográfiai változások kezelése és a jogszabályok végrehajtása **a nemzeti keretekben is tükröződtek**¹⁵. Az előző stratégiai keretén belül uniós szinten elért **legfőbb eredmények** a következők voltak: i. a rákkeltő anyagokról és

¹⁰ A keretirányelv és munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó, kapcsolódó uniós irányelvek 2013 és 2017 közötti végrehajtását a kapcsolódó SWD(2021) 148/2 sz. bizottsági szolgálati munkadokumentum ismerteti.

¹¹ A Tanács határozata (2003. július 22.) a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó Bizottság létrehozásáról (2003/C 218/01) (HL C 218., 2003.9.13.).

¹² Például eddig 250 online interaktív kockázatértékelési (OiRA) eszközt tettek közzé és több mint 70 eszköz fejlesztés alatt áll. Ezen eszközök segítségével több mint 173 000 kockázatértékelést hajtottak végre.

¹³ A tagállami munkaügyi felügyeleti szervek képviselőiben.

¹⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az Európai Unió munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos, 2014–2020-as stratégiájáról, COM(2014) 332 final.

¹⁵ A munkahelyi egészségvédelem és biztonság területén fennálló nemzeti stratégiák az EU-ban, EU-OSHA jelentés, 2019.

mutagénekről szóló irányelv¹⁶ 3 alkalommal történő aktualizálása és a negyedik aktualizálásra vonatkozó javaslat; ii. 4 irányelv korszerűsítés céljából történő aktualizálása, ideértve az expozíciós határértékek és a biológiai anyagok területét; iii. számos, széles körben használt EU-OSHA **útmutató és online eszköz** biztosítása a munkáltatók részére, ideértve a Covid19-re vonatkozó útmutatókat és eszközöket is; és iv. a SLIC által kidolgozott ellenőrzési útmutatók és eszközök.

Ez a stratégiai keret az Európai Unió munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos, 2014–2020-as stratégiájának végrehajtása terén elért eredmények felmérésére épül. A helyzetfelmérés a stratégiai keret rövidebb távú végrehajtásához kapcsolódóan számos kihívást azonosított az alábbiak fényében: i. az erőforrások szűkössége a tagállamokban; ii. az igény, hogy a foglalkozási megbetegedésekre, demográfiai változásokra, pszichoszociális kockázatokra és a váz- és izomrendszeri megbetegedésekre nagyobb figyelmet fordítsanak; és iii. a munkaügyi felügyelőségek és vállalkozások támogatásának szükségessége, hogy javítani lehessen a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szabványokon.

Ez a stratégiai keret **az érdekelt felek széles körének hozzájárulásán** alapul, tükrözve a végrehajtásban részt vevő valamennyi szereplő elkötelezettségét. Az alapokat a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos nemzeti stratégiákról szóló EU-OSHA jelentés, egy külön értékelő jelentés, valamint a korszerű felmérési eszközök adták. A kerethez további kulcsfontosságú hozzájárulások érkeztek az alábbi forrásokból: i. számos tanácsi következtetés¹⁷; ii. jelentések¹⁸, ajánlások, meghallgatások és az Európai Parlamenttel folytatott egyéb eszmecsere; iii. a szociális partnerekkel és független szakértőkkel folytatott eszmecsere; iv. a nyilvános konzultációra érkezett válaszok; és v. az ACSH véleménye.

A keret a munkavállalók munkahelyi biztonságáról és egészségvédelméről szóló 89/391/EGK keretirányelv és a 2013–2017 közötti időszakban jóváhagyott 23 kapcsolódó uniós irányelv gyakorlati végrehajtásának értékelése során kapott információkon is alapul.

A bizottsági szolgálati munkadokumentum¹⁹ és az e közleményt kísérő összefoglaló jelentés²⁰ összefoglalja ezeket az eredményeket.

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/37/EK irányelve (2004. április 29.) a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről.

¹⁷ 2019. június 13-i tanácsi következtetések „A munka változó világa: az új munkavégzési formákkal kapcsolatos megfontolások és a munkavállalók biztonságára és egészségére gyakorolt hatások” (román elnökség); 2019. december 10-i tanácsi következtetések „Az Európai Unió munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos új stratégiája: a munkahelyi biztonság és egészségvédelem végrehajtásának javítása az EU-ban” (finn elnökség); 2020. június 8-i tanácsi következtetések „A munkahelyi jóllét javítása” (horvát elnökség).

¹⁸ Az Európai Parlament állásfoglalása (2017. január 19.) a szociális jogok európai pilléréről (2016/2095 (INI)); az Európai Parlament állásfoglalása (2020. december 17.) a méltányos átállást szolgáló erős szociális Európáról (2020/2084(INI)).

¹⁹ SWD(2021) 148/2.

²⁰ SWD(2021) 149/2.

2. A MUNKAHELYI EGÉSZSÉGVÉDELEM ÉS BIZTONSÁG AKTUALIZÁLT JÖVŐKÉPE – HÁROM KULCSFONTOSÁGÚ CÉLKITŰZÉS

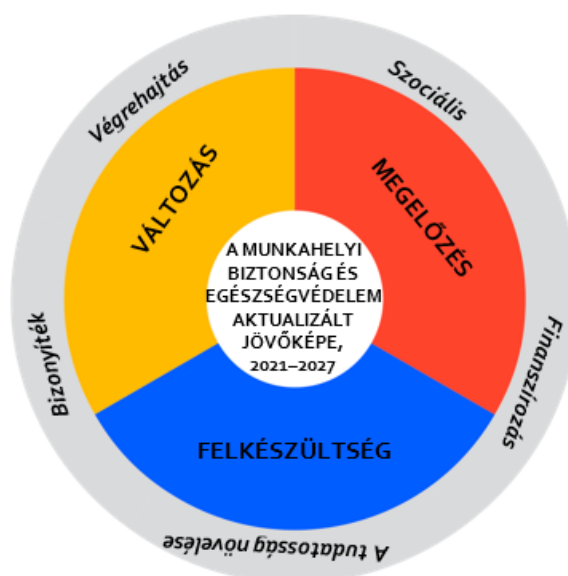
Az előző keret prioritásai ma is relevánsak. Az EU-ban azonban további munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi cselekvésekre van szükség ahhoz, hogy a munkahelyek megfeleljenek a gazdaság, a demográfia, a munkavégzési modellek és a társadalom egésze terén bekövetkező egyre gyorsabb változásoknak²¹. Az uniós munkavállalók egy része számára a munkahely fogalma egyre képlékenyebbé, és ugyanakkor az új szervezeti formák, üzleti modellek és iparágak megjelenésével egyre összetettebbé válik. A Covid19-világjárvány kihangsúlyozta ezt az összetettséget, és minden eddiginél jobban összekapcsolta a munkahelyi egészségvédelmet és biztonságot a közegészségügyi szakpolitikával.

A stratégiai keret ezért az elkövetkező évek során **három horizontális kulcsfontosságú célkitűzésre** összpontosít:

- a munka új világában a zöld és digitális átállás, illetve a demográfiai átmenet által előidézett **változások** előrejelzése és kezelése;
- a munkahelyi balesetek és megbetegedések **megelőzésének** javítása;
- az esetleges jövőbeli egészségügyi válságokra való **felkészültség** javítása.

E célkitűzések elérése érdekében uniós, nemzeti, ágazati és vállalati szintű cselekvések szükségesek.

E három célkitűzés végrehajtását az alábbiak fogják alátámasztani: i. szociális párbeszéd; ii. a tudományos alap megerősítése; iii. a végrehajtás megerősítése; iv.

tudatosságnövelés; és v. finanszírozás.

²¹ ESENER 2019.

2.1. A változások előrejelzése és kezelése

Számos feladat, munkavégzési modell és munkahely jellege változóban van. A **zöld és digitális átállásnak** köszönhetően olyan munkahelyek jöttek létre, amelyek egy évtizeddel ezelőtt még nem léteztek. Az európai zöld megállapodás²², az uniós digitális stratégia²³ és az új európai ipari stratégia²⁴ együttesen: i. jelentős beruházásokat generál; ii. hozzájárul a növekedéshez, innovációhoz és munkahelyteremtéshez; és iii. rugalmasságot és lehetőségeket nyújt a munkavállalók, a vállalkozások és az önfoglalkoztatók számára. A 2021–2027-es időszakra szóló 1,8 billió EUR nagyságú uniós költségvetés, ideértve az Európai Unió Helyreállítási Eszközt is, támogatja ezeket a kezdeményezéseket, és hozzájárul a fenntartható fellendüléshez. Ugyanakkor az idősödő európai munkaerő formájában jelentkező demográfiai változás folyamatos mérlegelést és reagálást tesz szükségessé. A munkahelyi egészségvédelem és biztonság alapvető szerepet játszik ebben, mivel ahogy a munkavállalók egyre idősebbek lesznek, a munkakörnyezetet és feladatokat speciális igényeikhez kell igazítani és a kockázatokat is minimalizálni kell. Az idősödésről szóló zöld könyv²⁵ ezért többek között vitát kezdeményezett az idősebb munkavállalók munkaerőpiaci részvételének feltételeire vonatkozóan.

A technológiai fejlődés új lehetőségeket teremthet a munkavállalók számára életük és karrierjük valamennyi szakaszában. A digitális technológiák a munkavállalók – ideértve a fogyatékosággal élő munkavállalókat vagy idősebb munkavállalókat – és munkáltatóik számára digitálisan elérhető megoldásokat kínálnak egészségük és jóllétük támogatása érdekében. E technológiai előrelépések több lehetőséget kínálnak a munka és a magánélet közötti egyensúly javítására a nők és férfiak számára is, valamint támogatják a munkahelyi egészségvédelem és biztonság hozzáférhető eszközeit, tudatosságnövelés és hatékonyabb ellenőrzés révén való végrehajtását. A robotizáció, a mesterséges intelligencia alkalmazása és a távmunka gyakoribb előfordulása csökkenti a veszélyes feladatokkal járó kockázatokat, mint például a szennyvízrendszerekhez, hulladéklerakókhoz vagy mezőgazdasági fertőtlenítési területekhez hasonló erősen szennyezett területeken végrehajtandó feladatokat. Az új technológiák azonban számos kihívást is magukban rejtenek az alábbi két ok miatt: i. a munkavégzés időpontja és helyszíne tekintetében fennálló nagyobb rendszertelenség; és ii. az új eszközökhöz és gépekhez kapcsolódó kockázatok. Az éghajlatváltozás befolyásolhatja a munkavállalók biztonságát és egészségét, többek között a megnövekedett környezeti hőmérséklet, a levegőszennyezés vagy a szélsőséges időjárás révén.

²² https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hu

²³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_hu

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52020DC0102>

²⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

- *A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós szabályok korszerűsítése és egyszerűsítése a zöld és digitális átállás keretében*

A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós jogszabályok mára **a változó iparágakból, berendezésekből és munkahelyekből eredő számos kockázatra** kiterjednek. Az elmúlt években a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó négy irányelvet korszerűsítettek, amelyek kiterjednek az egyéni védőeszközökre, a hajók fedélzetén történő orvosi ellátásra, a munka során használt biológiai anyagokra és a vegyi anyagoknak való kitettségre²⁶. A Bizottság javasolta a digitalizációból és a gépek használatából eredő kockázatokkal foglalkozó, gépekről szóló irányelv²⁷ felülvizsgálatát is, amely a munkavállalók egészségvédelme és biztonsága szempontjából is fontos. A Bizottság továbbá javaslatot tesz a mesterséges intelligenciáról szóló első jogi keretre is, amely a foglalkoztatás, a munkavállalók irányítása és az önfoglalkoztatáshoz való hozzáférés terén alkalmazott egyes mesterségesintelligencia-rendszerek kockázatait kezeli²⁸. Ugyanakkor a jelentős technológiai fejlesztések, különösen a **kijelző képernyők és a munkahelyek terén**, valamint az idősödő munkaerő változó szükségletei és kapacitásai további lényeges jogszabályi frissítéseket tesznek szükségessé. Az ipar 5.0²⁹ jövőképet javasol arról, miként tudna az európai ipar a zöld és digitális átállás élére állni a munkavállalói jogok és szükségletek technológiai fejlődéssel és bolygónk tűrőképességének határaival való összeegyeztetése révén.

A többek között a digitalizáció által előidézett változó munkavégzési formák, valamint a távmunkában dolgozó lakosság számának jelentős növekedése szintén új és korszerűsített munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági megoldásokat tesznek szükségessé. A vezeték nélküli, mobil és egyéb korszerű technológiák gyors bevezetése – valamint az ilyen eszközök munkavégzés során való fokozott használata – szükségessé teszi a munkavállalók optikai sugárzásnak és elektromágneses tereknek való kitettsége, valamint a nagyobb teljesítményű készülékek esetében az egészségre gyakorolt esetleges káros hatások tekintetében elvégzett további elemzést.

A Bizottság figyelemmel kíséri az új munkavégzési formák és üzleti modellek általános fejlődését, különös tekintettel azokra, amelyek az internet által elérhetővé tett megosztásalapú gazdasághoz kapcsolódnak. A Bizottság elindította a szociális partnerekkel folytatott konzultáció második szakaszát, és 2021 végén a digitális platformokon keresztül dolgozó személyek munkakörülményeinek javítását célzó

²⁶ Egyéni védőeszközök (89/656/EGK tanácsi irányelv); a hajók fedélzetén történő orvosi ellátás (92/29/EGK tanácsi irányelv); a munka során használt biológiai anyagok (2000/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv); az indikatív foglalkozási expozíciós határértékek ötödik listája (2019/1831 bizottsági irányelv).

²⁷ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2019-Revision-of-the-Machinery-Directive>

²⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/proposal-regulation-laying-down-harmonised-rules-artificial-intelligence>

²⁹ https://ec.europa.eu/info/news/industry-50-towards-more-sustainable-resilient-and-human-centric-industry-2021-jan-07_en

kezdeményezést terjeszt elő, kivéve, ha a szociális partnerek hajlandók egymás között tárgyalni³⁰. E kezdeményezés egyik fő célja az, hogy a platformokon keresztül dolgozó valamennyi személy számára megfelelő munkakörülményeket biztosítson, ideértve az egészség és biztonság területét is. Ez különösen a munkavállalóként elismert személyek esetében alkalmazandó munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós vívmányok helyzetét tisztázza, ugyanakkor nem teszi ezt egyértelművé az önfoglalkoztatónak minősülő személyek esetében.

Ahogy az európai zöld megállapodás és a vegyi anyagokra vonatkozó uniós fenntarthatósági stratégia³¹ keretébe tartozó számos kezdeményezés végrehajtása megkezdődik, a már kialakult és a kialakulófélben lévő ágazatokban használt egyes veszélyes anyagok tekintetében felül kell vizsgálni a jelenlegi határértékeket³². Ez mind a zöld átállás, mind a munkával összefüggő megbetegedések, különösen a rák megelőzésének kérdése szempontjából fontos (lásd továbbá a 2.2. szakaszt). A tudományos adatok arra utalnak, hogy a megújulóenergia-technológiák területén és az akkumulátorgyártás során gyakran használt két veszélyes anyag, az **ólom** és a **kobalt** határértékeit felül kell vizsgálni, illetve a kobalt esetében meg kell állapítani.

Egy másik hasonló anyag az **azbeszt**. Az azbesztnek való kitétség egészségügyi kockázati tényező lesz az európai épületkorszerűsítési program³³ során, amelynek célja, hogy az épületeket az európai zöld megállapodás keretében alkalmassá tegye a klímasemleges jövőre. Bár az azbeszt az Unióban már nem gyártható vagy használható, de a munkavállalók számára az azbeszt öröksége még mindig problémát jelent az épületek korszerűsítése során, mivel a sok évvel ezelőtt használt azbesztet gyakran el kell távolítani. Az azbesztnek való kitétség évente mintegy 88 000 emberéletet követel Európában, ami a munkahelyen kialakuló tüdőrák 55–85 %-át teszi ki, és az ebből a kitétségből eredő halálozási arány a becslések szerint tovább fog növekedni a 2020-as és 2030-as évek végéig³⁴. A munkáltatókra már most is szigorú védelmi, tervezési és képzési kötelezettségek vonatkoznak. Ugyanakkor a legújabb tudományos bizonyítékok tükrében csökkenteni kell az azbesztre vonatkozó expozíciós határértéket. Ezért a Bizottság e stratégiai kerettel párhuzamosan elindítja a szociális partnerekkel folytatott második konzultációt³⁵.

³⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=522&furtherNews=yes&newsId=10025>

³¹ <https://ec.europa.eu/environment/pdf/chemicals/2020/10/Strategy.pdf>

³² <https://echa.europa.eu/oels-activity-list/-/substance-rev/25140>

³³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Európai épületkorszerűsítési program – épületeink környezetbarátabbá tétele, munkahelyteremtés, javuló életminőség, COM(2020) 662 final.

³⁴ Azbeszttel való munka az épületek energiaellátásának felújítása során (saját kezdeményezésű vélemény). <https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/news/workers-health-should-not-be-jeopardised-order-make-buildings-energy-efficient>

³⁵ A konzultációhoz kapcsolódó dokumentumok itt lesznek elérhetők: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?advSearchKey=consultationsocialpartners&mode=advancedSubmit&catId=22&doc_submit=&policyArea=0&policyAreaSub=0&country=0&year=0#navItem-1

- **A pszichoszociális kockázatokra való összpontosítás**

A mentális egészségügyi problémák már a világvilágjárvány előtt is közel 84 millió embert³⁶ érintettek az Unióban. Az uniós munkavállalók fele véli úgy, hogy a stressz megszokott a munkahelyén és ez az összes elveszett munkanap mintegy feléhez járul hozzá. A vezetők közel 80 %-a aggódik a munkahelyi stressz miatt³⁷.

A világvilágjárvány következtében a munkavállalók közel 40 %-a³⁸ kezdett teljes munkaidőben távmunkában dolgozni³⁹. Ez elmosza a munka és a magánélet közötti hagyományos határokat és a távoli helyről történő munkavégzés egyéb tendenciáival – például a folyamatos hálózati összekapcsoltsággal, a társadalmi érintkezés hiányával, valamint az IKT fokozottabb mértékű használatával – együtt tovább növelte a **pszichoszociális és ergonómiai kockázatokat**.

A bizonyítékok arra utalnak, hogy a pszichoszociális jólétet fenyegető veszélyek kezeléséhez egy több szakaszból álló eljárásra van szükség, amelynek része a munkakörnyezet megváltozása is. Az Európai Bizottság az e kihívásokkal foglalkozó projekteket finanszíroz. A projektek célja, hogy a jó mentális egészség elősegítése és a munkahelyi mentális betegségek megelőzése érdekében beavatkozásokat dolgozzanak ki és hajtsanak végre. Különösen a „Magnet4Europe”⁴⁰ és „EMPOWER”⁴¹ Horizont 2020 projektek esetében várhatók innovatív eredmények. Az egészségügyi és ellátási ágazat kulcsfontosságú munkavállalói esetében a „RESPOND” projekt célozza a Covid19-világvilágjárvány okozta káros mentális egészségügyi hatások kezelését⁴².

A Bizottság:

- 2023-ig korszerűsíti a **digitalizáció** tekintetében a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós jogi keretet a **munkahelyekről** szóló irányelv⁴³ és a **képernyő előtt végzett munkáról** szóló irányelv⁴⁴ felülvizsgálata révén;
- **védelmi határértékeket** javasol az alábbiak tekintetében:
 - **azbeszt** – a munkahelyi azbesztről szóló irányelv⁴⁵ keretében, 2022-ben;

³⁶ https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/state/docs/2018_healthatglance_rep_en.pdf

³⁷ Eurofound és EU-OSHA (2014), Pszichoszociális kockázatok Európában: előfordulási gyakoriság és megelőzési stratégiák, az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxemburg.

³⁸ 2020 elejéhez képest, amikor 10-ből 1 foglalkoztatott dolgozott teljes munkaidőben vagy alkalmanként távmunkában az Unióban, és általában e foglalkoztatottak is magas szintű képzettséget igénylő munkakörökben dolgoztak az információs és kommunikációs technológiák (IKT) és tudásintenzív ágazatokban.

³⁹ https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc120945_policy_brief_-_covid_and_telework_final.pdf

⁴⁰ <https://cordis.europa.eu/project/id/848031>

⁴¹ <https://cordis.europa.eu/project/id/848180>

⁴² <https://www.respond-project.eu>

⁴³ A Tanács 89/654/EGK irányelve (1989. november 30.) a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményekről.

⁴⁴ A Tanács 90/270/EGK irányelve (1990. május 29.) a képernyő előtt végzett munka biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről.

⁴⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/148/EK irányelve (2009. november 30.) a munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről.

- **ólom és diizocianátok** – a vegyi anyagokról szóló irányelv⁴⁶ keretében, 2022-ben;
- **kobalt** – a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv keretében, 2024 első negyedévében.
- 2023–2025-ben az EU-OSHA keretében „egészséges munkahelyekért kampányt” indít a biztonságos és egészséges **digitális** jövő megteremtése érdekében, különösen a **pszichoszociális és ergonómiai** kockázatokra kiterjedően;
- a tagállamokkal és a szociális partnerekkel együttműködésben kidolgoz **egy uniós szintű nem jogalkotási kezdeményezést a munkahelyi mentális egészséggel** kapcsolatban, amely felméri a munkavállalók mentális egészségével kapcsolatban felmerülő kérdéseket és 2022 vége előtt fellépési iránymutatásokat terjeszt elő;
- analitikai alapot⁴⁷, **elektronikus eszközöket és iránymutatást** dolgoz ki a zöld és digitális munkahelyekhez és folyamatokhoz kapcsolódó kockázatértékelésekhez, ideértve különösen a **pszichoszociális és ergonómiai kockázatokat**;
- felkéri az egészségügyi beruházások hatékony módjaival foglalkozó szakértői testületet⁴⁸ arra, hogy 2021 végéig nyilvánítson véleményt **az egészségügyi szakemberek és más kulcsfontosságú munkavállalók mentális egészségének támogatása** tekintetében;
- biztosítja az Európai Parlament **lecsatlakozáshoz való jogról** szóló állásfoglalásának⁴⁹ megfelelő nyomon követését.

A Bizottság az alábbiakra kéri a tagállamokat:

- a szociális partnerekkel konzultálva aktualizálják nemzeti jogi kereteiket a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos kockázatok, valamint a zöld és digitális átálláshoz kapcsolódó lehetőségek kezelése érdekében. A tagállamoknak a digitális eszközök használatára kell összpontosítaniuk, hogy hatékonyabbá tudják tenni a munkaügyi felügyeletet a jogszabálysértések megelőzése és felderítése terén is;
- adjanak teret a munkahelyi pszichoszociális és ergonómiai kérdésekkel foglalkozó szakértői értékeléseknek;
- erősítsék meg a mentális és pszichoszociális kockázatok helyzetével kapcsolatos nyomon követést és adatgyűjtést valamennyi ágazatban.

A Bizottság felkéri a szociális partnereket, hogy:

- hozzanak intézkedéseket és aktualizálják a jelenlegi, ágazatközi és ágazati szintű megállapodásaikat, hogy a digitális munkaerőpiachoz, különösen a

⁴⁶ A Tanács 98/24/EK irányelve (1998. április 7.) a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről.

⁴⁷ A munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos 2021–2024-es összefoglalók a digitalizációról és a pszichoszociális kockázatokról, az EU-OSHA-val együttműködésben.

⁴⁸ https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/expert_panel/docs/mandate_workforce_mental-health_en.pdf

⁴⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0021_HU.html

pszichoszociális és ergonómiai kockázatokhoz kapcsolódó új munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági kérdéseket 2023-ig kezelni lehessen;

- az európai szociális partnerek digitalizációra vonatkozó keretmegállapodására⁵⁰ építve találjanak közösen elfogadott megoldásokat a távmunka, a digitalizáció és a lecsatlakozáshoz való jog teremtette kihívások kezelése érdekében.

2.2. A munkával összefüggő megbetegedések és balesetek megelőzésének javítása

Minden erőfeszítést meg kell tenni annak érdekében, hogy a munkával összefüggő halálesetek számát a **munkával összefüggő uniós halálesetekre vonatkozó zéró-elképzelés megközelítésével**⁵¹ összhangban a lehető legnagyobb mértékben csökkenteni lehessen. E stratégiai keret ezért megerősíti a **megelőzési kultúrát** a szervezeteken belül és az egyéni munkavállalók körében is. A munkával összefüggő halálesetek megelőzése csak az alábbiak révén lehetséges: i. **a munkahelyi balesetek és halálesetek** alapos **kivizsgálása**; ii. **e balesetek és halálesetek okainak** meghatározása és **kezelése**; **iii.** a munkával kapcsolatos balesetekhez, sérülésekhez és foglalkozási megbetegedésekhez kapcsolódó kockázatokkal kapcsolatos **tudatosság növelése**; és iv. a meglévő szabályok és útmutatók **végrehajtásának megerősítése**. A majdnem bekövetkezett eseményekből és a kritikus eseményekből levont tanulságok, valamint az ezen eseményekkel kapcsolatos információcsere Uniós-szerte javítani fogja az elemzést és megelőzést. Az uniós mezőgazdasági és erdészeti ágazatban például továbbra is elfogadhatatlanul magas a balesetek és halálesetek száma. E tekintetben nélkülözhetetlenek a gazdaságokban bekövetkező balesetekre és halálesetekre vonatkozó megbízható adatok, valamint az átfogó tudatosságnövelés, ideértve a gazdaságon élő egyéb családtagok és gyermekek esetében potenciálisan fennálló kockázatokra vonatkozó tudatosságnövelést is.

A munkával összefüggő halálesetek okai

Az Unióban **a rák** a munkával összefüggő halálesetek **vezető oka** (3. ábra). A rákkeltő anyagok a becslések szerint évente 100 000 rákos megbetegedés okozta munkahelyi halálesethez járulnak hozzá. A rák munkahelyen való leküzdését célzó cselekvések a rák elleni küzdelemre irányuló európai terv⁵² kulcsfontosságú elemeit képezik, amely új

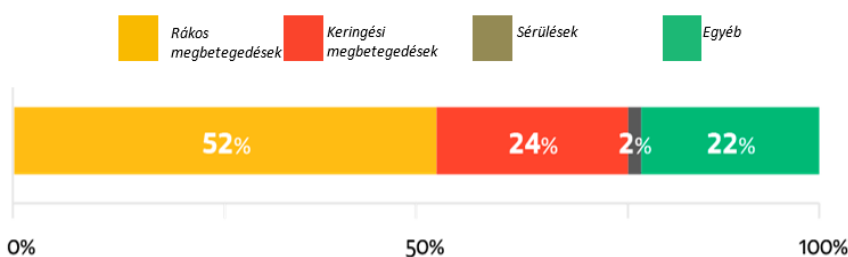
⁵⁰ https://www.etuc.org/system/files/document/file2020-06/Final%2022%2006%2020_Agreement%20on%20Digitalisation%202020.pdf

⁵¹ A méltányos átállást szolgáló erős szociális Európáról szóló, 2020. december 17-i európai parlamenti állásfoglalás (2020/2084(INI)) felszólítja a tagállamokat, hogy kötelezzék el magukat a munkával kapcsolatos halálesetek 2030-ig való felszámolása és a munkával összefüggő betegségek 2030-ig való csökkentése mellett, továbbá felszólítja a Bizottságot, hogy e célt a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos új stratégia révén valósítsa meg.

⁵² https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/non_communicable_diseases/docs/eu_cancer-plan_hu.pdf

uniós megközelítést határoz meg a rák fenntartható megelőzése, kezelése és gondozása tekintetében. A munkával összefüggő rákbetegségek elleni küzdelem iránti uniós kötelezettségvállalás összhangban van a rákkeltő anyagokkal kapcsolatos ütemterv⁵³ 2020–2024-es időszakra vonatkozó stratégiájával is, amely a tagállamok és a szociális partnerek között teremt kapcsolatot az uniós szinten elfogadott határértékek és egyéb rendelkezések gyors végrehajtása érdekében, 26 veszélyes anyagra korlátozva a kitétséget, ezáltal mintegy 40 millió munkavállaló munkakörülményeit javítva.

3. ábra: A munkával összefüggő halálesetek okai (%) az EU-ban⁵⁴

Forrás: „A munkavégzéssel összefüggő balesetek és megbetegedések költségeinek nemzetközi összehasonlítása”, EU-OSHA, 2017

A munkavállalók védelmének javításához szükséges másik alapvető szempont a szívbetegségekhez vagy a szélütéshez hasonló **foglalkozási szív- és érrendszeri betegségek** kezelése. Bár az Unióban a szív- és érrendszeri betegségek képezik a **munkával összefüggő halálesetek második legjelentősebb okát** (3. ábra), keveset lehet tudni a betegségek kiváltó okairól, valamint a munkával összefüggő kockázatokkal való kapcsolatáról. Ez akadályozza a megfelelő megelőző intézkedések munkahelyi bevezetését. A további kutatásnak és adatgyűjtésnek, valamint munkahelyi egészségfejlesztésnek uniós és nemzeti szinten is elsőbbséget kell élveznie. Ezen intézkedéseknek ki kell terjedniük a több millió uniós munkavállalót érintő **váz- és izomrendszeri megbetegedésekre** is⁵⁵. A munkával összefüggő váz- és izomrendszeri megbetegedések a legrosszabb esetben fogyatékossághoz vezethetnek, és gyakran nem egyetlen kiváltó okra vezethetők vissza, hanem a fizikai, pszichoszociális, szervezeti és egyéni tényezők kombinációjára.

- **Veszélyes anyagok**

Veszélyes anyagok szinte minden munkahelyen találhatóak, és több millió uniós munkavállaló van kitéve minden nap ilyen anyagoknak.

Összességében, a veszélyes anyagok tudományos értékelésen alapuló kezelési eljárása, a háromoldalú ACSH-val folytatott konzultáció, valamint az összes érdekelt fél szoros bevonása sikeresnek bizonyult, habár a folyamat idő- és erőforrás-igényes. E stratégia keretében a veszélyes anyagok kezelésére szolgáló módszertant továbbra is aktualizálják **a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos határértékek**

⁵³ <https://roadmaponcarcinogens.eu/>

⁵⁴ Az uniós adatok 2021 előttiak, ezért tartalmazzák az Egyesült Királyság adatait is.

⁵⁵ <https://healthy-workplaces.eu/en/about-topic/what-issue>

döntéshozatali eljárás során való **hatékonyabb megállapítása érdekében**. A Bizottság továbbá folytatja a munkahelyi egészségvédelem és biztonság, illetve a REACH-rendelet⁵⁶ közötti kapcsolódási pontok észszerűsítését, hogy az „**egy anyag, egy értékelés**” megközelítéssel és a minőségi jogalkotásra vonatkozó aktualizált megközelítéssel összhangban biztosítani tudja a munkavállalók védelmét.

Az **akrilnitrilre, a nikkelvegyületekre és a benzolra**⁵⁷ vonatkozó határértékekkel kapcsolatban a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv keretében folyamatban lévő jogalkotási eljárás több mint 1 millió munkavállaló számára segít majd nagyobb védelmet nyújtani a rákkeltő és mutagén anyagokkal szemben. Az ACSH továbbá meghatározza azokat az anyagokat, amelyeket a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv, valamint a vegyi anyagokról szóló irányelv keretében prioritásként kell kezelni a veszélyes vegyi anyagokra vonatkozó naprakész határértékek biztosítása érdekében.

Az Európai Parlament kéréseinek megfelelően elsőbbséget élvez majd a **reprotoxikus anyagoknak** kitett munkavállalók védelmének aktualizálása és kiterjesztése. A reprotoxikus anyagoknak két különböző hatás csoportja lehet: i. a szexuális működésre és a termékenységre gyakorolt hatások; és ii. a magzat vagy az utód fejlődésére gyakorolt hatások. Ezek súlyos egészségügyi kockázatok, és spontán vetéléshez, halvaszületéshez vagy a megfogant gyermekek kognitív fejlődésének károsodásához vezethetnek. A legrosszabb forgatókönyv szerinti becslések alapján a reprotoxikus anyagok évente akár 1 274 reprodukív megbetegedést okozhatnak, ami évente 381 millió EUR gazdasági költséggel jár. Az **ólom** járul hozzá legnagyobb mértékben a reprotoxikus anyagok okozta megbetegedésekhez⁵⁸. Az ólomra vonatkozó szigorúbb kötelező határértékekről szóló közeljövőbeli javaslat ezért jelentős előrelépést jelent majd a reprotoxikus anyagok kezelése tekintetében. Ugyanakkor az is döntő fontosságú, hogy kidolgozásra kerüljön egy külön lista a kulcsfontosságú, sürgősen kezelendő reprotoxikus anyagokról. Az ACSH vegyi anyagokkal foglalkozó munkacsoportja ezzel párhuzamosan folytatja a reprotoxikus anyagok és veszélyes gyógyszerek rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelvhez való hozzáadásának szükségességéről, valamint a határértékek megállapításáról szóló módszertanról folytatott megbeszéléseket.

⁵⁶ A vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról szóló rendelet (https://ec.europa.eu/environment/chemicals/reach/reach_en.htm).

⁵⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0571>

⁵⁸ A reprotoxikus vegyi anyagokról szóló tanulmány. <https://ec.europa.eu/social/>

Az Európai Parlament és az érdekelt felek azt is kiemelték, hogy meg kell védeni a **veszélyes gyógyszereknek** és egyéb kockázatoknak kitett egészségügyi személyzetet. Az Európai Bizottság és az EU-OSHA a szakértőkkel és érdekelt felekkel átfogó tanulmányokat és párbeszédet kezdeményezett arról, miként lehetne ezeket a kockázatokot a hatékony egészségügyi ellátás részeként kezelni. Ez rávilágított arra, hogy nagy szükség van további képzésre, oktatásra és iránymutatásra, valamint arra is, hogy milyen kihívásokkal jár az e kérdéssel foglalkozó kötelező erejű jogszabályok elfogadása.

A munkahelyi egészségvédelem előmozdítása

Az egészséges munkaerő az erős és ellenállóképes gazdaság és társadalom alapja. Az egészséges életmódra való ösztönzés a munkahelyen jelentősen csökkentheti a hiányzások, megbetegedések és a nem fertőző betegségek (például rák, elhízás, szív- és érrendszeri betegségek és cukorbetegség) gyakoriságát. Például a rák elleni küzdelemre irányuló európai terv részeként cselekvéseket indítanak a rákbetegség kockázataival és meghatározó tényezőivel kapcsolatos egészségügyi ismeretek javítása érdekében, hogy az emberek – ideértve a munkavállalókat is – rendelkezzenek az egészségesebb döntések meghozatalához szükséges információkkal és eszközökkel.

Munkahelyek mindenkinek

A sokféleség elismerése, ezen belül is a nemek közötti különbségek és egyenlőtlenségek kérdése, valamint a munkaerőn belüli megkülönböztetés elleni küzdelem alapvető fontosságú mind a női, mind a férfi munkavállalók biztonságának és egészségének biztosításához, ideértve a munkahelyi kockázatok értékelését is. A világjárvány például rávilágított a nem megfelelően alkalmazott eszközök és felszerelések kockázataira (pl. az egészségügyi ágazatban a nőknek férfiaknak tervezett egyéni védőfelszerelést kell viselniük), valamint a pontos, időszerű és könnyen érthető tájékoztatás szükségességére annak biztosítása érdekében, hogy minden munkavállaló, ideértve a leghátrányosabb helyzetűeket is, teljes mértékben megértse a munkahelyi szabályokat és gyakorolhassa jogait. A Bizottság a következők révén kívánja ösztönözni az arra irányuló fellépéseket, hogy el lehessen kerülni a nemi elfogultságot a cselekvésekkel kapcsolatos kockázatok értékelése és rangsorolása során: i. a **nemek** megfelelő képviselője a munkavállalókkal folytatott konzultációk során; ii. a munkavállalók személyes helyzetéhez igazított képzés; és iii. a kockázatok elismerése olyan foglalkozások esetében, amelyeket sokáig figyelmen kívül hagytak vagy „könnyű munkának” tekintettek (pl. gondozók vagy takarítók).

A fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáról szóló, 2021–2030-as bizottsági stratégiával⁵⁹ összhangban a Bizottság intézkedéscsomagot terjeszt elő a **fogyatékossgal élő személyek** munkaerőpiaci eredményeinek javítása érdekében. E csomag iránymutatást és támogatást foglal magában az alábbiakkal kapcsolatos kölcsönös tanulás érdekében: a munkahelyi egészségvédelem és biztonság biztosítása;

⁵⁹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes>

valamint a krónikus betegségekben szenvedők vagy balesetek áldozatai számára kidolgozott szakmai rehabilitációs programok.

A **munkahelyi erőszak, zaklatás vagy** – a nem, kor, fogyatékoság, vallás vagy meggyőződés, faji vagy etnikai származás vagy szexuális irányultság alapján történő – **megkülönböztetés** hatással lehet a munkavállalók biztonságára és egészségére, és így negatív következményekkel járhat az érintettek, családjukra, munkatársaikra, szervezetükre és a társadalom egészére. Ez a munkaerő kizsákmányolását eredményező helyzetekhez is vezethet. A Bizottság értékelni fogja, hogy miként lehet megerősíteni a munkáltatókkal szembeni szankciókról szóló (2009/52/EK) irányelv hatékonyságát, ideértve a munkavállalók különösen kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportjait célzó munkaügyi ellenőrzéseket. A Bizottság javaslatot tett egy tanácsi határozatra, amely felhatalmazza a tagállamokat a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Erőszak és Zaklatás Elleni 2019. évi (190. sz.) Egyezményének⁶⁰ az EU érdekében történő megerősítésére. Az Egyezmény a nemi alapú munkahelyi erőszakra és zaklatásra vonatkozó konkrét szabályokat is magában foglal, amelyeket a 2020–2025-ös nemi esélyegyenlőségi stratégiában bejelentett, a nők elleni nemi alapú erőszak és a családon belüli erőszak megelőzéséről és leküzdéséről szóló, hamarosan megjelenő jogalkotási javaslat megerősít⁶¹.

A Bizottság:

- az alábbiak révén előmozdítja a munkával összefüggő halálesetek tekintetében a „**zéró-elképzelés**” megközelítést:
 - a munkahelyi balesetekre és foglalkozási megbetegedésekre vonatkozó adatgyűjtés javítása, valamint a munkával összefüggő halálesetek és sérülések kiváltó okainak elemzése;
 - a zéró-elképzeléssel foglalkozó külön háromoldalú ACSH-munkacsoport felállítása, valamint célzott tájékoztatási intézkedések és eszközök kidolgozása a tudatosságnövelés érdekében;
 - a végrehajtás megerősítése érdekében támogatás nyújtása a SLIC-nek a munkával összefüggő halálesetek vállalati szintű csökkentésével kapcsolatos tudatosságnövelés, a bevált gyakorlatok megosztása és a munkaügyi felügyelőségeknek nyújtott magasabb szintű képzés elősegítése révén;
- az alábbiak révén aktualizálja a **rák, a reprodukzív és a légzőszervi betegségek** elleni küzdelem érdekében a veszélyes anyagokra vonatkozó uniós szabályokat:
 - a rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv⁶² keretében a szociális partnerekkel való konzultáció kezdeményezése 2023-ban a **hegesztési füstök, a policiklikus aromás szénhidrogének, az izoprén és az 1,4-dioxán** csökkentett határértékeiről;
 - a **reprotoxikus anyagok** prioritási listájának meghatározása, amellyel a

⁶⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A52020PC0024>

⁶¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52020DC0152>

⁶² A rákkeltő anyagokról és mutagénekről szóló irányelv ötödik felülvizsgálata.

vonatkozó irányelvek révén 2021 végéig foglalkozni kell;

- 2022-ig többek között a képzésre, a jegyzőkönyvekre, a felügyeletre és a nyomon követésre kiterjedő aktualizált iránymutatásokat biztosít a munkavállalók **veszélyes gyógyszereknek** való kitettségével szembeni védelme érdekében;
- az EU-OSHA-val együttműködve 2024 első negyedévéig elkészíti **az egészségügyi és ellátási ágazat** munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos áttekintését;
- támogatja a **váz- és izomrendszeri megbetegedésekkel, a rákkal és a mentális egészséggel**, valamint a **munkahelyi zaklatással és a nemi elfogultsággal** kapcsolatos tudatosságnövelést;
- az EU-OSHA-val együttműködve ágazatspecifikus információkat nyújt a kkv-k számára;
- 2021 vége előtt jogalkotási kezdeményezést javasol a nők elleni nemi alapú erőszak és a családon belüli erőszak megelőzésére és leküzdésére.

A Bizottság az alábbiakra kéri a tagállamokat:

- munkálkodjanak a munkával összefüggő halálesetekkel kapcsolatos **„zéró-elképzelés”** megközelítés Unióban való megvalósításán;
- kezeljék a **szív- és érrendszeri betegségekkel** kapcsolatos foglalkozási kockázatokat;
- népszerűsítsék az Európai Rákellenes Kódexet a munkavállalók körében egészségműveltségük javítása és a rákkal kapcsolatos kockázatok csökkentése érdekében;
- értékeljék és kezeljék a kockázatokat, különös tekintettel a **világjárvány által leginkább érintett csoportokra**, például a fogyatékossgal élő személyekre;
- aktívan támogassák a rákbeteg vagy rákot túlélő munkavállalók reintegrációját, megkülönböztetésmentességét és a munkakörülményekhez való alkalmazkodását;
- támogassák a **nemek közötti egyenlőséghez kapcsolódó szempontokat** a tervezésben, végrehajtásban és jelentéstételben;
- aktívan kezeljék az **egészségügyi ágazatban jelentkező veszélyeket** biztonságos munkafolyamatok bevezetésével és végrehajtásával, valamint **megfelelő képzés** biztosításával;
- biztosítsanak jobb **iránymutatást és képzést** a kockázatértékelési és megelőzési intézkedések tekintetében, különösen a **mikrovállalkozások és a kkv-k számára**;

biztosítsanak **képzéseket a mezőgazdasági termelők számára** a mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatásokon keresztül, hogy javítani lehessen készségeiket és növelni lehessen tudatosságukat a gazdaságok egészségügyi és biztonsági szabályaival kapcsolatban, ideértve a vegyi anyagok, különösen a növényvédő szerek biztonságos használatát. *A Bizottság felkéri a szociális partnereket, hogy:*

- dolgozzanak ki iránymutatást az egészségügyi ágazat számára, amely többek között a munkavállalók **veszélyes gyógyszereknek** való kitettségével szembeni védelmére összpontosít, megnyitva az utat az online interaktív kockázatértékelési

(OiRA) eszköz kifejezetten az egészségügyi ágazat számára történő kifejlesztéséhez az EU-OSHA-val együttműködésben.

2.3. A felkészültség fokozása – gyors reagálás a fenyegetésekre

A Covid19-hez hasonló válsághelyzetekben a munkahelyi egészségvédelem és biztonság alapvető szerepet játszik abban, hogy a munkavállalók, a vállalkozások és a kormányok életet tudjanak megóvni, illetve kezelni tudják a jóléti kockázatokat, az üzletmenet folytonosságát és a fenntarthatóságot. Ezért alapvető fontosságú, hogy levonjuk a Covid19-világjárvány tanulságait, és fokozzuk a lehetséges jövőbeli egészségügyi válságokra, és egyúttal a munkavégzés világjárványt követő újrakezdésére történő felkészültséget. A fokozott higiéniai intézkedéseknek, a nem gyógyszeres beavatkozásoknak és a mentális egészségügyi támogatásoknak magasabb szintű prioritást kell élvezniük az ilyen válsághelyzetekre való reagálás időszerűségének és hatékonyságának javítása, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság és a közegészségügy közötti szinergiák továbbfejlesztése révén. A jelenlegi keret tehát hozzájárul az egészségügyi szakpolitikákhoz, illetve segít a jövőbeli felkészültség növelésében, párhuzamosan a Covid19-világjárványból levont korai tanulságokról szóló közleménnyel⁶³.

A Covid19-világjárvány rámutatott annak fontosságára, hogy egészségügyi válságok esetében a munkavállalókat érintő egészségügyi kockázatok kezelése érdekében a munkáltatóknak átfogó keretkötelezettséget kell vállalniuk a **kockázatértékelési és megelőző intézkedésekre** vonatkozóan. A világjárvány minden eddiginél jobban rávilágított arra, hogy a munkavállalóknak olyan munkakörnyezetben kell dolgozniuk, amely csökkenti a fertőző betegségek átvitelének kockázatát. A világjárvány kitörése óta az EU-OSHA a nemzeti hatóságokkal és a szociális partnerekkel konzultálva számos útmutató dokumentumot és eszközt⁶⁴ dolgozott ki, amelyek lehetővé tették a munkáltatók, különösen a kkv-k számára, hogy a világjárvány különböző szakaszaiban megismerjék, miként kell megfelelniük⁶⁵ a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi előírásoknak. Ezeket az iránymutatásokat a tudomány által fokozatosan megismert kockázatokhoz és a megfelelő közegészségügyi intézkedésekhez igazítják. A Bizottság továbbá kidolgozza a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos **sürgősségi eljárásokat és iránymutatásokat**, hogy lehetővé tegye az intézkedések esetleges egészségügyi válsághelyzetekben való gyors bevezetését. Ez magában foglalná többek között az aktualizált kockázatértékelésekre vonatkozó rendelkezéseket, a tagállamok azon mechanizmusait, amelyek révén időben képesek tájékoztatni a Bizottságot a különböző ágazatokban és munkahelyeken előforduló egészségügyi

⁶³ https://ec.europa.eu/info/files/communication-early-lessons-covid-19-pandemic_en

⁶⁴ <https://osha.europa.eu/hu/themes/covid-19-resources-workplace>

⁶⁵ <https://osha.europa.eu/hu/publications/covid-19-back-workplace-adapting-workplaces-and-protecting-workers/view>

veszélyekről, valamint a kapcsolódó munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó nemzeti terveket.

Ezzel párhuzamosan a SARS-CoV-2 vírus sürgősségi eljárás keretében a **biológiai anyagokról szóló irányelv**⁶⁶ szerint besorolásra került. Ez a döntés hozzájárul a munkavállalók védelmének biztosításához azokban a létesítményekben, ahol közvetlenül kezelik a vírust, például az oltóanyaggyártó és -forgalmazó központokban. A Bizottság nyomon követi a döntés végrehajtását, valamint iránymutatást dolgoz ki a munkaügyi felügyelők számára az intézkedések helyes alkalmazásának biztosítása érdekében.

A világvárvány arra is rávilágított, hogy bizonyos esetekben az utazó munkavállalók és a határ menti ingázók – ideértve az uniós és nem uniós **idénymunkásokat** is – jobban ki vannak téve az egészségtelen vagy nem biztonságos élet- és munkakörülményeknek, például a rossz vagy túlszűfolt szállásoknak vagy a jogaikról való tájékoztatás hiányának. A Bizottság a Covid19-járvány kontextusában iránymutatásokat dolgozott ki az Unióban dolgozó idénymunkások és közlekedési dolgozók tekintetében. Ezen iránymutatások felszólítják a tagállamokat és vállalatokat, hogy teljesítsék a nélkülözhetetlen és sérülékeny munkavállalók védelmére vonatkozó kötelezettségeiket, ideértve a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozókat is. Az Európai Munkaügyi Hatóság (ELA) az Európai Bizottság támogatásával 2021 júniusában elindította „Jogok minden idényben” elnevezésű tudatosságnövelő kampányát, amely arra hívja fel a figyelmet, hogy az uniós országokban foglalkoztatott idénymunkások számára tisztességes és biztonságos munkakörülményeket kell biztosítani⁶⁷. Az EU-OSHA a SLIC-kel együttműködve továbbá valamennyi tagállamban felmérést végez a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel foglalkozó munkaügyi felügyelők magas kockázatú foglalkozásokról – ideértve az idénymunkát is – alkotott nézeteiről.

Bár az uniós munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági megközelítés a megelőzésre összpontosít, fontos a Covid19 által megfertőzött munkavállalók és azon családok támogatása is, akik a SARS-CoV-2 vírusnak való munkahelyi kitettség miatt veszítették el családtagjaikat. Ezért a legtöbb tagállam arról számolt be, hogy a Covid19-et foglalkozási megbetegedésként ismeri el. Bár a foglalkozási megbetegedések szorosan kapcsolódnak a nemzeti hatáskörbe tartozó szociális

A Covid19 foglalkozási megbetegedésként vagy munkahelyi balesetként való elismerése már 25 tagállamban megtörtént. Franciaország például 2020 szeptemberében kormányrendeletet hozott, amely lehetővé teszi az egészségügyben és hasonló ágazatokban dolgozó munkavállalók és szakemberek automatikus elismerését súlyos légúti fertőzéshez vezető esetekben. Franciaország emellett lehetővé teszi az ilyen esetek kompenzálását. Dániában a Covid19-cel összefüggő esetek az illetékes hatóságok értékelését követően minden szakmában foglalkozási megbetegedésként és munkahelyi balesetként is elismerhetők és kompenzálhatók.

⁶⁶ 2000/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (2000. szeptember 18.) a munkájuk során biológiai anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről.

⁶⁷ <https://www.ela.europa.eu/en/news/rights-all-seasons-european-labour-authority-supports-fair-work-seasonal-workers>

biztonsághoz, a **foglalkozási megbetegedésekről szóló bizottsági ajánlás**⁶⁸ a konvergencia ösztönzése érdekében támogatja az ajánlásban felsorolt foglalkozási megbetegedések tagállamok általi elismerését.

A Bizottság:

- haladéktalanul mélyreható értékelést indít a világjárvány hatásairól, valamint a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos uniós és nemzeti keretek hatékonyságáról, hogy a közegészségügyi szereplőkkel szoros együttműködésben **sürgősségi eljárásokat és iránymutatást** dolgozzon ki az intézkedések **esetleges jövőbeli egészségügyi válsághelyzetekben** történő gyors bevezetése, végrehajtása és nyomon követése érdekében;
- 2022-ig aktualizálja a **foglalkozási megbetegedésekről szóló bizottsági ajánlást, hogy az a Covid19-et is magában foglalja;**
- 2022-ig **iránymutatást** dolgoz ki a **munkaügyi felügyelők számára** a biológiai anyagokról szóló irányelv szerinti kockázatértékelések és kockázatkezelési intézkedések minőségének értékelésére vonatkozóan.

A Bizottság az alábbiakra kéri a tagállamokat:

- a jövőbeli válságok tekintetében dolgozzanak ki felkészültségi terveket a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos nemzeti stratégiákban, ideértve az uniós iránymutatások és eszközök végrehajtását;
- dolgozzanak ki 2023-ig koordinációs mechanizmusokat a közegészségügyi és a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel foglalkozó hatóságok között;
- fokozzák a magas kockázatú szakmákban dolgozó idénymunkásokkal szembeni munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kötelezettségek nyomon követését és hatékony ellenőrzését;
- erősítsék meg az együttműködést és az információcserét a munkaügyi felügyelőségek és más érintett nemzeti hatóságok között a biztonsági és egészségvédelmi szabványok valamennyi foglalkoztatási ágazatban való javítása érdekében.

3. AZ AKTUALIZÁLT STRATÉGIAI KERET VÉGREHAJTÁSA

E stratégiai keretet az alábbiak fogják alátámasztani: i. a megerősített **tudományos alap**; ii. erős **szociális párbeszéd**; iii. mobilizált **finanszírozás**; iv. jobb **végrehajtás**; és v. **tudatosságnövelés**.

A tagállamoknak a **munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos nemzeti stratégiáikban** foglalkozniuk kell a **zöld és digitális kérdésekkel**, és **javítaniuk kell a megelőzést és a felkészültséget** annak biztosítása érdekében, hogy a korszerűsített intézkedéseket és megközelítéseket a munkahelyeken is megismerjék.

⁶⁸ Bizottsági ajánlás (2003. szeptember 19.) a foglalkozási betegségek európai jegyzékéről.

Vállalati szinten ez a **munkáltatók tervezési és megelőző intézkedéseiben** nyilvánul meg. Célzott és naprakész **iránymutatásra**, valamint – különösen a kkv-kra összpontosító – **tudatosságnövelésre és digitális eszközökre** van szükség, hogy támogatni lehessen ezeket a vállalatokat ebben az átmenetben azért, hogy biztosítani tudják munkavállalóik magas szintű védelmét és a fenntartható megoldásokat, ugyanakkor versenyképességüket is meg tudják őrizni.

- ***Szociális párbeszéd***

A **szociális partnerek** különösen jó helyzetben vannak ahhoz, hogy egy adott tevékenység vagy ágazat körülményeihez igazodó megoldásokat találjanak. Az uniós ágazati szociális párbeszéd nagymértékben hozzájárul a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós jogszabályok hatékony végrehajtásához. A Bizottság együttműködik a szociális partnerekkel annak érdekében, hogy ágazati szinten meghatározzák az e stratégiai keret végrehajtásához szükséges releváns területeket és intézkedéseket.

- ***Tudományos alap***

Az uniós és nemzeti szintű **kutatás és adatgyűjtés** előfeltétele a munkával összefüggő megbetegedések és balesetek megelőzésének. A tudományos szakvélemények és a legújabb technológiai fejlesztések beépülnek a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó uniós jogszabályokba és szakpolitikákba. Ez lehetővé teszi, hogy a Bizottság a minőségi jogalkotásról szóló, 2021. évi közleményében⁶⁹ foglaltaknak megfelelően folytassa a tényekkel alátámasztott szakpolitikai döntéshozatalt.

A jelenlegi keret konkrét témáira összpontosító nemzeti és uniós szintű felmérések, adatgyűjtések és célzott szakértői értékelések előrelépést jelentenek a munkahelyi egészségvédelem és biztonság változásra, megelőzésre és felkészültségre vonatkozó célkitűzéseinek megvalósulása felé. Az intézkedéseknek szem előtt kell tartaniuk a nemek közötti egyenlőséget, és igazodniuk kell valamennyi munkavállaló körülményeihez, ideértve az alábbiakat: i. a munkába világába belépő fiatal munkavállalók szükségletei; ii. a fogyatékossgal élő személyek szükségletei; és iii. az idősödő munkavállalók szükségletei, akiknek lépést kell tartaniuk a modern technológia gyors fejlődésével, és akik körében a krónikus betegségek és a munkaképtelenséget okozó állapotok gyakorisága növekszik⁷⁰.

- ***A stratégiai keret alkalmazása és ellenőrzése***

E stratégiai keret sikere nagyban függ a nemzeti és helyi szintű végrehajtástól. Ennek elérése érdekében a Bizottság a tagállamokat az alábbiakra kéri fel: i. **a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos jelenlegi stratégiáik aktualizálása;**

⁶⁹ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-joining-forces-make-better-laws_en

⁷⁰ Az idősödő munkaerő: a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra gyakorolt hatások. Kutatási jelentés. EU-OSHA, 2016.

ii. az aktualizált megközelítés tükrözése a munkavállalók helyi szinten történő védelmében; és iii. az egyes tagállamokban megfigyelhető csökkenő számú munkaügyi ellenőrzés kérdésének kezelése⁷¹ a helyszíni ellenőrzések megerősítése révén.

Az uniós intézmények, a tagállamok, a szociális partnerek, az EU-OSHA és más érdekelt felek részvételével 2023-ban megrendezésre kerülő, a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi helyzetet **felmérő csúcstalálkozó** vonja le az első tanulságokat, és tesz javaslatot a stratégia irányának szükséges újratervezésére. A csúcstalálkozó a munkával összefüggő halálesetekkel kapcsolatos „zéró-elképzelés” megközelítés tekintetében elért eredményekre, valamint a munkavállalók egészségét és biztonságát fenyegető esetleges jövőbeli veszélyekre való felkészültségre összpontosít.

A szociális jogok európai pillérével kapcsolatos cselekvési terv keretében a Bizottság a felülvizsgált szociális eredménytáblában javaslatot tett **egy új mutatóra a halálos kimenetelű munkahelyi balesetekre vonatkozóan**. Ezen új mutató kulcsfontosságú eleme lesz a „zéró-elképzelés” uniós megközelítés nyomon követésének.

E stratégia keret továbbá segít majd a **meglévő uniós jog alkalmazásának és érvényesítésének** javításában, pl. a **munkaügyi felügyelők munkája** tekintetében, amelyhez az érintett szereplők is támogatást nyújtanak (pl. az ACSH, az EU-OSHA és a SLIC). A következő jogérvényesítés tagállami javításához hozzájárul az is, hogy a munkaügyi felügyelők számára az együttműködés és az innovatív ellenőrzési módszerek előmozdítása érdekében uniós és nemzeti szintű iránymutatást és képzést nyújtanak. A Bizottság emellett együtt fog működni az EU-OSHA-val, hogy a munkáltatók, különösen a mikro- és kisvállalkozások számára eszközöket és iránymutatásokat dolgozzanak ki a munkáltatók munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó jogszabályoknak való megfelelése érdekében.

- ***A tudatosság növelése és kapacitásépítés***

A munkával összefüggő halálesetekre vonatkozó „zéró-elképzelés” megközelítés megvalósításának két előfeltétele van: i. a munkával kapcsolatos balesetekhez, sérülésekhez és foglalkozási megbetegedésekhez kapcsolódó kockázatokkal kapcsolatos **tudatosság növelése**; ii. a munkáltatók **kapacitásépítése** a munkahelyi biztonság képzés és oktatás révén való biztosítása érdekében; és iii. valamennyi szereplő felelősségvállalása a szabályok és iránymutatások betartása tekintetében. A tudatosságnövelés folyamatosan az EU-OSHA tevékenységeinek középpontjában lesz, különösen a digitalizáció munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos áttekintése, valamint a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre, illetve a digitalizációra összpontosító, 2023–2025-ös „egészséges munkahelyekért” kampány révén. Ez hozzájárul az e fejleményekkel járó kockázatokkal kapcsolatos mélyebb ismeretekhez és nagyobb tudatossághoz.

⁷¹ Európai Bizottság (2021): „Tanulmány a 2014–2020-as munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi uniós stratégiai keret értékelésének támogatására – Zárójelentés”.

- **Finanszírozás**

Az uniós alapok, különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a Kohéziós Alap eszközei felhasználhatók a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos cselekvésekhez szükséges beruházások mozgósítására. Az új hosszú távú uniós költségvetés és az Európai Unió Helyreállítási Eszköz több mint 50 %-a az EU modernizációját támogatja, különösen a kutatásba és innovációba, a zöld és digitális átállásba, felkészültségbe, helyreállításba és rezilienciaépítésbe való beruházás révén. Az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) elérhető, fenntartható, minőségi foglalkoztatást és társadalmi befogadást elősegítő intézkedések támogatására – az utóbbi célra a költségvetés 25 %-át különítették el. A tagállamok az ESZA+-t az alábbiakra való beruházásra használhatják: i. innovatív és termelékenyebb munkafeltételek; ii. képzés; iii. tájékoztató és tudatosságnövelő kampányok az egészséges életmód érdekében; iv. munkahelyi jóllét; és v. a munkaügyi felügyelők támogatása. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) hozzájárulása a jobban igazodó munkakörnyezetekre, digitális megoldásokra és berendezésekre irányulhat. Az ERFA és a Kohéziós Alap képes a vidéki és távoli területek összeköttetésének támogatására. Az új uniós egészségügyi program – a 2021–2027-es időszakra szóló „az EU az egészségért” program – jelentős támogatás nyújt majd a rák elleni küzdelemhez. Emellett a 2021–2027-es időszakra szóló „az EU az egészségért” program az alábbiakhoz járul hozzá: i. betegségmegelőzés és egészségfejlesztés az idősödő népesség körében; és ii. az egészségügyi veszélyek fokozottabb felügyelete. Az Unió a tagállamok egészségügyi kutatását a Horizont Európa rákmegelőzésre külön hangsúlyt helyező, a kutatás és a közegészségügy innovatív megközelítéseit integráló rákellenes küldetése⁷², valamint a digitális egészségügyi eszközökhöz szükséges infrastruktúra Európai Hálózatfinanszírozási Eszközön keresztül történő biztosítása révén is támogatja. A munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatban számos témát javasoltak a Horizont Európa első munkaprogramjaiban, az Egészségügy” klaszter keretében. Ezenkívül a Horizont 2020 keretében finanszírozott, a munkahelyi egészségvédelem és biztonság területén folyamatban lévő kutatások értékes hozzájárulást nyújtanak például a munkahelyi mentális egészségre vonatkozóan⁷³. Az új technikai támogatási eszköz is a tagállamok rendelkezésére áll a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos reformok megtervezésének és végrehajtásának támogatása céljából.

4. A HATÉKONY MUNKAHELYI BIZTONSÁGI ÉS EGÉSZSÉGVÉDELMI SZABVÁNYOK VILÁGSZERTE TÖRTÉNŐ ELŐMOZDÍTÁSA

Globalizált világunkban az egészségügyi és biztonsági fenyegetések nem állnak meg a határoknál. A világ országai hasznot húznak a legjobb gyakorlatok cseréjéből és az egymás tapasztalataiból való tanulásból. Alapvető fontosságú **az EU partnerországaival, a regionális és nemzetközi szervezetekkel és más nemzetközi**

⁷² A küldetés átfogó célja a következő: „2030-ig több mint 3 millió ember életének megmentése, és a rákban szenvedők számára hosszabb és jobb élet biztosítása”.

⁷³ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/03a2c022-9c01-11eb-b85c-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-199503195#document-info>

fórumokkal való együttműködés megerősítése a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szabványok globális léptékű javítása érdekében.

A Bizottság együtt fog működni a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettel (ILO) a munka jövőjéről szóló 2019. évi centenáriumi nyilatkozat végrehajtása és nyomon követése érdekében. E szerepvállalás része a biztonságos és egészséges munkakörülményekhez való jognak a munkahelyi alapvető elvekről és jogokról szóló ILO-keretbe való belefoglalása. Az adatok és ismeretek összehasonlítása terén különösen fontos lesz az ILO-val és WHO-val folytatott együttműködés. Ezen együttműködés magában foglalja a munkahelyi kockázati tényezőknek tulajdonítható megbetegedések okozta halálozással kapcsolatos új mutató kidolgozásának támogatását a tagállamokkal együtt, az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak részeként.

A Bizottság a globális ellátási láncokban és az alacsony és közepes jövedelemmel rendelkező országokban működő vállalatokban is támogatja majd a munkahelyi egészségvédelmet és biztonságot. Ez különösen magában foglalja az olyan keretkezdeményezésekben való további együttműködést, mint a G7-ek Zéró-elképzelés Alapja, a G20-ak biztonságosabb munkahelyekre vonatkozó megállapodása és a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági szakértői hálózat.

A következők alapvető fontossággal bírnak: i. annak biztosítása, hogy a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szabványokat a munkaügyi és szociális normákra vonatkozó kötelező érvényű kötelezettségvállalások részeként megfelelően figyelembe vegyék; és ii. a tisztességes munka tágabb értelemben vett kérdésének előmozdítása a jövőbeli uniós kereskedelmi megállapodásokban. Az uniós kereskedelmi megállapodások hatékony végrehajtásának támogatnia kell ezeket a kötelezettségvállalásokat, az EU–Japán gazdasági partnerségi megállapodás közelmúltbeli példáját követve.

A Bizottság folytatja a partnerországokkal való kétoldalú együttműködések fejlesztését a jobb munkakörülmények előmozdítása érdekében, ezáltal kezelve az egyenlőtlenségeket és világszerte előmozdítva az emberi fejlődést. Emellett az Egyesült Államokkal való kétoldalú együttműködés egy felülvizsgált és aktualizált közös munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági menetrend keretében folytatódik majd, és új együttműködések is indulnak, különösen Kanadával.

A Bizottság támogatást nyújt a tagjelölt és potenciális tagjelölt országoknak, hogy a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó jogi kereteiket és szakpolitikáikat össze tudják hangolni az uniós vívmányokkal. A Nyugat-Balkán esetében ez a támogatás többek között az alábbiak révén valósul meg: i. a gazdasági és reformprogram folyamata; ii. albizottsági ülések; iii. adott esetben a 19. fejezet szerinti tárgyalások; és iv. az EU-OSHA tevékenységeihez és a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal foglalkozó ügynökségeknek nyújtott pénzügyi támogatás.

A Bizottság az EU keleti és déli szomszédságával is kialakítja a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos kétoldalú együttműködést, illetve előmozdítja a

regionális együttműködést is, többek között a keleti partnerség és az Unió a Mediterrán Térségért kezdeményezések révén.

5. KÖVETKEZTETÉS

E stratégiai keret célja az uniós intézmények, a tagállamok, a szociális partnerek és egyéb érdekelt felek mozgósítása a munkavállalók biztonságának és egészségének védelmével kapcsolatos közös prioritások végrehajtása érdekében. A stratégiai keret a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal foglalkozó valamennyi érintett félre vonatkozik (nemzeti közigazgatások, ideértve a munkaügyi felügyelőségeket, a munkáltatókat, a munkavállalókat és a munkahelyi egészségvédelemben és biztonságban érintett más érintett szereplőket), és keretet teremt a cselekvéshez, az együttműködéshez és a tapasztalatcseréhez.

A Bizottság együtt fog működni a tagállamokkal és a szociális partnerekkel a következők érdekében: i. a munka világában bekövetkezett **változás** kezelése; ii. a munkahelyi balesetek és megbetegedések hatékonyabb **megelőzése** a „**zéró-elképzelés**” **megközelítéssel** összhangban; és iii. az esetleges jövőbeli egészségügyi válságokra való **felkészültség** javítása.

A Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy e stratégiai kerettel összhangban – a szociális partnerekkel együttműködve – aktualizálják és dolgozzák ki a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos nemzeti stratégiáikat, hogy az új intézkedések gyakorlati alkalmazását biztosítani lehessen. A **munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel foglalkozó 2023. évi csúcstalálkozó** alkalmat ad majd az ezen ambiciózus keret alapján elért előrehaladás felmérésére, valamint a kiigazítások értékelésére a gyorsan változó körülmények tükrében.